

*І. Горошкін,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ*

ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Згідно з положеннями Нової української школи провідним у системі сучасної української освіти визнано компетентнісний підхід, у межах кожного навчального предмета виокремлено напрям виконання освітніх завдань, спрямований на формування та розвиток ключових компетентностей учнів.

У Концепції нової української школи компетентність потлумачено як «динамічну комбінацію знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність», а ключові компетентності – як такі, «яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя» [2, с. 10].

Нормативними документами визначено десять ключових компетентностей, що мають бути сформовані в здобувачів освіти. Аналіз змісту чинної програми з іноземних мов та узагальнення його результатів доводять, що в різних класах ключові компетентності учнів формуються різною мірою. Розглянемо це на прикладі математичної компетентності.

Математична компетентність в учнів першого класу формується обмежено, оскільки учні можуть використовувати в мовленні лише числівники першого десятка, найбільшою мірою в межах теми «Я, моя родина і друзі», під час вивчення інших тем – ситуативно. Аналіз змісту чинних підручників для першого класу засвідчує, що автори пропонують значну кількість завдань, які потребують називання кількості предметів, ціну, вік тощо. Крім того, учні застосовують числівники в різноманітних настільних іграх. З огляду на це можна зробити висновок про те, що учнів, згідно з вимогами компетентнісно орієнтованого змісту навчання іноземних мов, залучають до розв'язання комунікативних і навчальних проблем, застосовуючи логіко-математичний інтелект.

Якщо в першому класі на уроках іноземної мови учні вивчали числівники від 1 до 10, то в другому – до 20, насамперед у межах тем «Я, моя родина і друзі» (вік молодших членів родини і друзів), «Свята та традиції» (час, години), «Харчування» (ціна фруктів, овочів, напоїв). Як бачимо зі змісту тем, їх лексичний діапазон передбачає безпосереднє використання числівників у різних комунікативних ситуаціях, а також застосування логіко-математичного інтелекту, що свідчить про формування математичної компетентності учнів, щоправда, обмежене незначною кількістю засвоєних числівників. У процесі опанування інших тем означена компетентність може формуватися ситуативно (через застосування числівників). Так, доцільно учням запропонувати назвати свій вік, вік своїх родичів, друзів, порахувати предмети, використовуючи для цього лічилки.

У третьому класі учні опановують на уроках іноземної мови числа до 100. Відповідно до вимог чинної програми розширено тематику спілкування в межах знайомих із попередніх класів тем «Я, моя родина і друзі» (вік старших членів родини і друзів) і «Свята та традиції» (дата, час). Це дає змогу розширити коло тем для спілкування, наприклад:

- *It's my grandfather's birthday today!*
- *Oh, really? How old is he?*
- *He is 65.*

Означена компетентність може формуватися ситуативно й під час опрацювання інших тем.

Тематика ситуативного спілкування в четвертому класі передбачає безпосереднє використання учнями числівників у мовленні лише в межах теми «Відпочинок і дозвілля» (магазини і покупки), однак інші теми також можуть включати завдання, які потребують від учнів умінь розв'язувати комунікативні та навчальні проблеми, застосовуючи логіко-математичний інтелект. Підсумком опанування іноземної мови в четвертому класі є розуміння учнями на слух цифр, ціни та часу, оперування категоріями кількості, виконання простих інструкцій, що містять відомості про час, місце, числа, що свідчить про сформованість в учнів означеної компетентності.

У процесі навчання іноземних мов кожна ключова компетентність характеризується певним набором соціально значущих комунікативних умінь; здібностей у різних видах іншомовної діяльності, комунікативної поведінки, формування й удосконалення яких і свідчить про послідовну

роботу над формуванням ключових компетентностей учнів, що повинна здійснюватися систематично й послідовно.

На нашу думку, формування ключових компетентностей учнів початкових класів у процесі навчання іноземної мови має здійснюватися комплексно, передусім через добір компетентнісно орієнтованих ситуативних завдань, які самостійно може пропонувати вчитель відповідно до рівня навчальних досягнень його учнів і їхніх потенційних можливостей. Такі види діяльності спонукають до засвоєння мовного матеріалу, соціокультурних реалій, а також сприяють розширенню комунікативного й соціального досвіду учнів.

Список використаних джерел:

1. Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти : монографія / відп. за вип. М. М. Сідун, Т. К. Полонська. Мукачево, 2018. 342 с. 6
2. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи : МОН України. Київ, 2016. 40 с. 7
3. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти : Іншомовна галузь. Іноземна мова (розроблена під керівництвом О.Я. Савченко) : наказ МОН України від 21.03.2018 № 268. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

В. Поберецька,

*Інститут вищої освіти НАПН України,
Барського гуманітарно-педагогічного коледжу
імені Михайла Грушевського,
м. Бар*

Науковий керівник:

Драч І.І.,

Інститут вищої освіти НАПН України

ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ УЧНІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА

В умовах глобалізації усіх сфер та насиченості інформаційного простору постає проблема становлення й розвитку особистості, що здатна до комплексного осягнення світу та може знаходити зв'язки між явищами об'єктивної реальності. В останні роки відбувається масштабне реформування освіти в Україні, в основі якої закладено новий зміст, заснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної